

РЕШЕНИЕ

№ 792

гр. София, 17.02.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ВЪЗЗ. II-В СЪСТАВ, в публично заседание на пети октомври през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Анелия Маркова

Членове: Рени Коджабашева
Десислава Алексиева

при участието на секретаря Юлиана Ив. Шулева
като разгледа докладваното от Десислава Алексиева Въззивно гражданско дело № 20211100511265 по описа за 2021 година

Производството е по реда на чл. 258 и сл. ГПК.

С решение № 20106830 от 27.04.2021 г. по гр.д. № 25719/2020 г. по описа на СРС, е осъдена Държавна агенция „Национална сигурност“ със седалище гр. София, бул. ****, да заплати на Р. П. К., ЕГН *****, на основание чл. 266, ал. 1 ЗЗД вр. чл.27 ал.1 от Наредба № 2 /29.06.2015 г. за вписването, квалификацията и възнагражденията на вещите лица сумата от **240** лева, дължима по ДП № ВД – ДП -23/2014 г. по описа на ДАНС и сумата от **105** лева, дължима по ДП №ВД-ДП-30/2014 г. по описа на ДАНС, както и на основание чл.86 ал.1 ЗЗД сумата в размер на **59,78** лв. лихва за забава за периода от 18.04.2015 г. – 29.09.2017 г. върху главницата от 240 лв. и в размер на **26,15** лв. лихва за забава за периода 18.04.2015 г. до 29.09.2017 г. върху главницата от 105 лв., като са отхвърлени искове по чл.86 ал.1 ЗЗД за разликата до предявения размер и период.

С решението е осъден на основание чл. 78, ал. 1 ГПК Държавна агенция „Национална сигурност“ да заплати на Р. П. К. сумата от 391,68 лв. разноски по делото. С решението е осъден на основание чл. 78, ал. 3 вр. ал.8 ГПК Р. П. К. да заплати на Държавна агенция „Национална сигурност“ сумата от 2,08 лв. разноски по делото.

В срока по чл.259, ал. 1 ГПК срещу първоинстанционното решение е постъпила въззивна жалба от Държавна агенция „Национална сигурност“ /ДАНС/. Изтъква доводи, че решението на СРС е недопустимо, неправилно и необосновано. Позовава се на § 94, ал. 1 от ПЗР на ЗИДЗМВР, съгласно който всички активи и пасиви във връзка с дейността по разследване на агенцията преминават към МВР. Твърди, че агенцията е превела 825 000 лева на МВР, с които да бъдат покрити задължения, вкл. и към вещи лица. За мораторната лихва, счита, че същата се дължи от покана, каквато не е ангажирана по делото, поради което такава не се дължи. Оспорва извода на първоинстанционния съд, че приложима е Наредба № 2/29.06.2015 г. ,тъй като процесните експертизи са приложени преди приемане на тази наредба. Счита, че приложима е Наредба № 1/16.01.2008 г. /чл.34, ал. 1/. Прави възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение на насрещната страна, в случай че такова е претендирано.

В срока по чл. 263, ал. 1 ГПК, отговор не е постъпил от Р. П. К..

Въззивната жалба е процесуално допустима като подадена от надлежна страна, в срока по чл. 259, ал. 1 ГПК и срещу подлежащ на обжалване съдебен акт. Съгласно чл. 269 ГПК, въззивният съд проверява правилността на първоинстанционното решение само в рамките на релевираните оплаквания, а служебно следва да ограничи проверката си само за валидност, допустимост на решението в обжалваната част и спазване на императивните норми на материалния закон (т. 1 на Тълкувателно решение № 1/09.12.2013 г. по тълк.д. № 1/2013 г., ОСГТК на ВКС). Обжалваното решение е валидно и допустимо. По доводите във въззивната жалба, настоящият състав намира следното:

Първоинстанционният съд е сезиран с искове по чл. 266, ал. 1 ЗЗД. Между страните е възникнало валидно материално правоотношение, по силата на което изпълнителят е възникнало задължение да извърши уговорената работа съобразно поръчката в срок, без отклонение от нея и без недостатъци и да я предаде на възложителя, а за възложителя е възникнало задължение - да приеме (одобри) извършената работа и да заплати уговореното възнаграждение на изпълнителя - арг. чл. 258 ЗЗД и чл. 266, ал. 1, изр. 1 ЗЗД.

Доводите за неприложимост на Наредба № 2 от 29.06.2015 г. за вписването, квалификация и възнаграждения на вещите лица /обн. ДВ бр. 03.07.2015 г./ са основателни, доколкото процесните две експертизи са възложени и приети преди приемане на горепосочената наредба / 16.02.2015 г./. Настоящият състав съобрази, че Наредба № 1 от 16.01.2008 г. за вписването, квалификацията и възнагражденията на вещите лица / отм. 14.12.2012 г. е отменена на 14.12.2012 г. с Наредба № 3 от 30 ноември 2012 г. за вписването, квалификацията и възнагражденията на вещите лица / обн. ДВ. бр.98 от 11 Декември 2012 г. / , която от своя страна е отменена с Решение № 2305 от 18 февруари 2014 г. по административно дело № 3367 от 2013 г. , обн. ДВ. бр.86 от 17 Октомври 2014г. По арг. от чл. 195 АПК, отмененият подзаконов нормативен акт не се прилага занапред. Ето защо, настоящият състав намира, че искът следва да бъде квалифициран като такъв по чл. 266, ал. 1 ЗЗД вр. Наредба № 1 от 16.01.2008 г. за вписването, квалификацията и възнагражденията на вещите лица.

За успешното провеждане на иска, ищецът следва да докаже при условията на пълно и главно доказване следните предпоставки: възлагане от страна на ответника на изготвяне на експертизи, по които същата е изработила възложената й работа, както и приемането й от страна на ответника.

Извършването на уговорената работа се изразява именно в престиране на резултат от интелектуален труд от страна на вещото лице. В случая между страните не е спорно , а и от представеното по делото постановление изх.№ Вд-31-2247/05.12.2014 г. на ТД – НС „Видин“ се установява, че на ищеца е било възложено да изготви съдебно-икономическа експертиза по ДП №ВД-ДП-23/2014 г. по описа на ДАНС, а с постановление изх.№ Вд-31-80/15.01.2015 г. на ищеца е било възложено да изготви съдебно-икономическа експертиза по ДП №ВД-ДП-30/2014 г. по описа на ДАНС. Следователно по делото е доказана първата предпоставка от фактическия състав на иска – възлагане на работа от ответника на ищеца.

Установява се по делото, а и между страните не е спорно, че на 08.01.2015 г. вещото лице е предало заключение по назначената по ДП № Вд –ДП-23/2014 г. по описа на ДАНС експертиза с вх.№ВД-32-25 по описа на ТД -НС Видин. От постановление за определяне на възнаграждение на вещо лице изх. № Вд-31-318/16.02.2015 г. по ДП №ВД-ДП-23/2014 г. по описа на ДАНС се установява, че на ищеца било определено възнаграждение в размер на 240 лв. с посочен начин на плащане по банков път. Ищецът е представил фактура №1/08.01.2015 г. и Декларация за самоосигуряващо се лице по чл.43 ал.5 ЗЗДФЛ, както и справка- декларация. Установява се също така, че на 27.01.2015 г. ищецът е предал заключение по ДП №ВД-ДП-30/2014 г. по описа на ТД - НС „Видин“. С постановление за определяне на възнаграждение на вещо лице изх.№ Вд-31-317/16.02.2015 г. по ДП №ВД-ДП-30/2014 г. по описа на ДАНС на ищеца било определено възнаграждение в размер на 105 лв., с посочен начин на плащане по банков път. Не се спори и от доказателствата по делото се установява, че ищецът е представил фактура №7/23.01.2015 г. и Декларация за самоосигуряващо се лице по чл.43, ал.5 ЗЗДФЛ, както и справка декларация.

Ето защо по делото е доказано, че в изпълнение на задълженията си ищецът е

извършил възложените му задачи като е изготвил заключения, които са му били възложени и същите са приети от възложителя съгласно цитираните две постановления от 16.02.2015 г., с които възложителя определя размера на възнаграждението и постановява същото да бъде изплатено с посочен конкретен начин на плащане. Предвид гореизложеното следва извода, че възложената работа е приета, поради което възложителят дължи възнаграждение за извършената работа. От момента на приемане на работата, което в конкретния случай се извършва с двете постановления от 16.02.2015 г. По делото не се твърдят и не се установяват отклонения или недостатъци на изработеното. След като работата е приета без забележки, е възникнало вземането на ищеца за получаване на възнаграждение за изготвените експертизи.

Доводът на въззивника, че същият не е материалноправно легитимиран да отговоря по предявените искове, съдът счита за неоснователен, тъй като именно възложителят на работата на основание чл. 266, ал. 1, изр. 13ЗД дължи заплащането на възнаграждението за приетата работа. Безспорно е, че ищецът е бил назначен от ДАНС да изготви експертизите, както и че са издадени две постановления от 16.02.2015 г. от ДАНС за заплащане на възнаграждението. Ето защо, вещото лице, което е работило и изготвило експертизите по задачи, допуснати от ДАНС, следва да получи определеното му възнаграждение. Последващото изменение на ЗМВР не променя горния извод. Съгласно § 94 (1) от ПЗР на ЗИДЗМВР, Министерството на вътрешните работи е правоприемник на активите, пасивите, архива и другите права и задължения на Държавна агенция "Национална сигурност", свързани с осъществяването до влизането в сила на този закон на дейности по досегашния чл. 4, ал. 1, т. 13 - 20 и 23 от Закона за Държавна агенция "Национална сигурност", както и на дейност по разследване. В разглеждания случай обаче възлагането и приемането на работата на вещото лице се е случило преди приемане на § 94 от ПЗР на ЗИД на ЗМВР /обн. ДВ бр. 14 от 2015 г. в сила от 24.02.2015 г./ и възнаграждението се дължи от ответника. Това следва от чл. 187, ал. 1 НПК, който гласи, че разносните по наказателното производство се посрещат от сумите, предвидени в бюджета на съответното учредение, както и чл. 188, ал. 1 НПК, съгласно който размерът на разносните се определя от органа на досъдебното производство. Тези норми са в синхрон с Наредба № 1 от 16 януари 2008 г. за вписването, квалификацията и възнагражденията на вещите лица, съгласно чл. 34 от която възнаграждението и разходите на вещото лице се изплащат от органа, който го е назначил, а изплатените суми са от депозит или от бюджета на органа, назначил експертизата. Извод в тази посока може да се изведе и от чл. 2, ал. 2 от Постановление № 132 от 29.05.2015 г. за уреждане на отношенията във връзка с преобразуване на структурите по § 94 от ПЗР на ЗИДЗМВР, (обн. ДВ бр. 41/2015 г.), съгласно който до 23 февруари 2015 г. включително изплащането на основните и допълнителните възнаграждения, на осигурителните и здравноосигурителните вноски и на дължимите обезщетения съгласно ЗДАНС и КТ се извършва за сметка на бюджета на ДАНС. Ето защо, ответникът е материалноправно легитимиран ответник по исковите претенции.

Първоинстанционното решение в частта, с която е уважен иска по чл. 86, ал. 1 ЗЗД за сумата от 59,78 лева за периода от 18.04.2015 г. до 29.09.2017 г. върху главницата от 240 лева и за сумата от 26,15 лева за периода от 18.04.2015 г. до 29.09.2015 г. върху главницата от 105 лева е правилно предвид акцесорния характер на лихвата и основателността на главните искови претенции. Наредба № 1 от 16.01.2008 г. за вписването, квалификацията и възнагражденията на вещите лица не предвижда срок, в който възнаграждението на вещото лице следва да бъде заплатено. Разпоредбата на чл. 266, ал. 1 ЗЗД предвижда предпоставките, при което осъществяване настъпва изискуемостта на задължението за плащане на възнаграждението за извършената работа по договора за изработка, но не определя срок за изпълнение на това задължение. Поради това при липса на уговорен от страните срок за плащане на възнаграждението, съгласно чл. 84, ал. 2 ЗЗД длъжникът изпада в забава, след като бъде поканен от кредитора. В разглеждания случай, вещото лице е поканило възложителя да заплати възнаграждението му за изготвените експертизи като е предоставило фактури, справки –декларации и декларации от самоосигуряващо се лице по чл. 43, ал. 5 ЗДДФЛ, възложителят е приел работата с постановления от 16.02.2015 г. и е разпоредил да се изплатят възнагражденията по банков път. Ето защо правилни са изводите на първоинстанционния съд, че вземането е изискуемо и като не го е платил възложителят е изпаднал в забава.

По горните съображения, първоинстанционното решение в обжалваната част е правилно и следва да бъде потвърдено.

По разноските:

В полза на въззиваемата страна следва да бъдат присъдени сторени разноси в размер на 300 лева съгласно договор за правна защита от 02.10.2022 г.

Воден от горното, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 20106830 от 27.04.2021 г. по гр.д. № 25719/2020 г. по описа на СРС в обжалваната част.

ОСЪЖДА Държавна агенция „Национална сигурност“ със седалище гр. София, бул. ****, да заплати на Р. П. К., ЕГН *****, на основание чл. 78, ал. 3 ГПК сумата от **300 лева** – възнаграждение за един адвокат за въззивна инстанция.

Решението не подлежи на касационно обжалване на осн. чл. 280, ал. 3, т. 1 ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____